

Mircea Petrescu-Dîmbovița la înmânarea titlului de *Membru de onoare* al Academiei Române profesorului Dinu Adameșteanu.

PROFESORUL MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA NONAGENAR

DE

AL. ZUB

Vârsta rotundă, în cazul personalităților, îndeamnă la evocări cu rost exemplar. Cel care a fost, timp de peste o jumătate de secol, îndrumătorul atâtor generații de istorici și arheologi, academicianul M. Petrescu-Dîmbovița, împlinește nouă decenii. Aproape un sfert, între 1967 și 1989, a fost director al Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol”, așezământ academic al cărui profil a cunoscut apoi o diminuare impusă de nevoia specializării. Un motiv în plus să consemnăm, oricât de sumar, această aniversare.

Personalitatea profesorului M. Petrescu-Dîmbovița, bine cunoscut celor care se ocupă de arheologie, istorie veche și începuturile evului mediu, ca și celor care au urmărit în ansamblu evoluția istoriografiei române contemporane, abia dacă mai reclamă o prezentare. Ea se recomandă cumva de la sine pe tărâm didactic, științific, muzeistic etc., fiind una dintre figurile reprezentative ale istoriografiei noastre din ultima jumătate de secol.

Specialiștii s-au rostit, deja, de-a lungul anilor, asupra contribuțiilor sale ca arheolog, și cercetător al preistoriei și feudalismului timpuriu din spațiul românesc. Au făcut-o cu elogii unanime și cu sublinierea contribuțiilor eminente pe care M. Petrescu-Dîmbovița le-a adus în domenii variate, la fel de variate pe cât de necesare în complementaritatea lor. Format ca arheolog în preajma lui I. Nestor și S. Lambrino, iar în ce privește preistoria pe lângă I. Andrieșescu și G. Murmu, profesorul a avut totodată șansa unor dascăli de elită

(N. Iorga, D. Russo etc.), care i-au asigurat în același timp un vast orizont de istorie universală. La interferența acestui orizont cu acriția tehnică a cercetătorului de teren se situează activitatea sa didactică, cea științifică și deopotrivă munca infatigabilă a organizatorului.

A început prin a activa ca asistent la Universitatea din capitală și a străbătut, în timp, un impresionant *cursus honorum*, din care se degajă asumarea continuă a unei misiuni în dezvoltarea preistoriei și arheologiei, misiune prelungită la Muzeul Național de Antichități, apoi la Facultatea de Istorie din Iași, la Muzeul de Istorie al Moldovei, precum și la Institutul de Istorie și Arheologie din aceeași localitate. Profesor, decenii în șir, a contribuit la formarea multor generații de dascăli și cercetători, activând el însuși în sfera investigației științifice, ca și în aceea a organizării ei. Ca îndrumător de teze, a contribuit nu mai puțin la crearea unui corp de specialiști, răspândit acum în toată țara. Se poate vorbi chiar de o *școală arheologică* ieșeană, având ca trăsături distinctive, între altele, acuratețea tehnică, spiritul interdisciplinar, comparatismul. A condus șantiere de săpături, a colaborat la studiul complex al Văii Bistriței, a supus Moldova toată unei vaste operațiuni de identificare a siturilor arheologice, pentru a iniția apoi, direct sau prin elevii săi, explorări minuțioase acolo unde era posibil. Rezultatele mai de seamă le-a publicat în lucrări personale, unanim prețuite, însă și cu ajutorul colaboratorilor, scoțând revista *Arheologia Moldovei*, care se bucură de un bun prestigiu în lumea specialiștilor. Împreună cu Neculai și Emilia Zaharia, a tipărit o voluminoasă lucrare, *Așezări din Moldova de la paleolitic până în secolul al XVIII-lea* (1970), care a devenit un instrument indispensabil oricui se interesează de arheologia acestui spațiu din cele mai vechi timpuri până în pragul epocii moderne. Pe cont propriu, a publicat *Depozitele de bronzuri din România* (1977) și a colaborat la seria *Prähistorische Bronzefunde* cu un volum despre seceri (*Die Sicheln in Rumänien mit Corpus der Jung- und spätbronzezeitlichen Horte Rumäniens*, München, 1978), apoi cu un altul despre *podoabe*, programat în aceeași serie de prestigiu.

Deschiderea spre lumea savantă din afară a fost o preocupare continuă a profesorului M. Petrescu-Dîmbovița. Într-o vreme când un asemenea lucru nu era deloc ușor de realizat, domnia sa a depus mari eforturi pentru a iniția, extinde și întreține legături cu specialiștii străini, făcând din aceasta o normă de conduită și pentru colaboratorii săi. A participat la numeroase colocvii, simpozioane, congrese internaționale, a fost distins cu titluri academice, făcând parte din diverse organisme, semnificative pentru solidaritatea de breaslă ce leagă tot mai mult pe oamenii de știință.

Interesul constant pentru metodologie, prezent în scrieri, dar mai cu seamă în activitatea didactică și în conducerea unor instituții cu rost științific, a Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” mai ales, încă se cuvine a fi subliniat, ca o trăsătură distinctivă a personalității sale. Ani în șir, cu o stăruință admirabilă, a căutat să-și familiarizeze discipolii și colaboratorii cu metodele moderne de cercetare, pornind de la cele mai noi achiziții în acest domeniu și căutând a ține pasul cu ele.

Memoriul de activitate și lista de lucrări, la îndemâna oricui, ne scutește de amănunte bibliografice. Este o operă întinsă, de specialist preocupat să-și înnoiască mereu instrumentarul profesiei. Parcurgerea ei dezvăluie un spirit pasionat și de o consecvență admirabilă.

Studiile propriu-zise, definind un larg orizont cronotopic, sunt dublate de munca directorului de instituții, muncă susceptibilă a-i prelungi și nuanța până la urmă chiar demersul științific. Este o activitate ce s-a impus deja în lumea specialiștilor, însă care vizează desigur un câmp mai vast de interese. Academia Română a distins-o cândva cu premiul „Vasile Pârvan”, atribuit anume pentru *Depozitele de bronzuri din România*, iar la 18 decembrie 1991 l-a adus în rândurile ei. Recunoașterea târzie, desigur, însă necesară și moralmente imperativă.

Elevii, discipolii, colaboratorii săi nu pot decât să se bucure, cu ocazia nonagenatului, urându-i sănătate și voie bună. Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” îi păstrează cea mai vie grație pentru anii în care l-a condus și pentru exemplul de atașament științific pe care i-l oferă încă.